

Velja v Ljubljani:

za leto . . . K 56—
za pol leta . . . 28—
za četrt leta . . . 14—
za mesec . . . 5—

za pošto:

za leto . . . K 60—
za pol leta . . . 30—
za četrt leta . . . 15—
za mesec . . . 5—

Jugoslavija

Licijalna knjižnica

Na pismene naročbe brez pošiljave denarja se ne moremo ozirati.

Naročniki naj pošiljajo naročnino po nakaznici.

Oglaš se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 63 mm širok prostor za enkrat 30 vin., za večkrat popust.

Vredništvo je na Starem trgu št. 19. Telefon št. 960. Upravištvo je na Marjiniem trgu št. 8. Telefon št. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži za odgovor dopisnica ali znak. — Dopisi naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Celovec in Maribor naša. — Clemenceauovo stališče omajano.

Upor v Draždanih: Vojnega ministra vrgli v Labo. — Nemškega cesarja postavijo pred sodišče.

Maribor in Celovec jugoslovanska.

Belgrad, 12. aprila. (Pos. por.) Iz Pariza je prišlo brzojavno poročilo, da bosta Maribor in Celovec jugoslovanska. Naša severna meja bo višje od začasno začrtane demarkacijske črte.

Italijanska nasilstva v zasedenem ozemlju.

Nečuvana nasilstva, ki jih zagrešajo Italijani v zasedenem ozemlju, morajo biti za navaden človeški razum popolnoma uganka. Naše ljudstvo ni Italijanov sprejelo nikjer kot sovražnike, ampak povsod kot prijatelje. Njih okupacijo je smatralo in smatra res le za začasno, a dokler vprašanje pripadnosti zasedenih pokrajin ni rešeno, tudi Italijani v deželi ne bi smeli nastopati kot gospodarji, marveč samo kot upravitelji. To v smislu mednarodnega prava.

Toda Italijani se ne menijo za mednarodno pravo, marveč postopajo v zasedenem ozemlju hujše, nego so postopali Nemci v Belgiji.

Človek se mora nehoti vprašati: Čemu vse to? Ako Italijani mislijo, da bodo morali zasedeno jugoslovansko ozemlje zapustiti, je to postopanje nezmisljeno, ker si bo naše ljudstvo vsa ta nasilstva dobro zapomnilo in si gotovo ne bo ohranilo prijateljskega spomina na italijansko okupacijo. Vsekako pa bi moglo to postopanje Italijanov uplivati le neugodno na položaj

italijanskih manjšin v zasedenem ozemlju.

Dvakrat nesmiselno pa je to postopanje, ako Italijani računajo, da ostanejo trajno v zasedenih ozemljih. Ravno v tem slučaju bi morali postopati tem lepše, da si pridobijo ljubezen in simpatije novih državljanov.

Italijanski oficirji v Postojni pripovedujejo sicer, da v desetih letih na Notranjskem ne bo nobenega Slovence več. V Gorici se že začeli trebiti Slovence in mislijo, da jim pojde delo lahko izpod rok. Toda, ako mislijo, da se more en narod kar tako iztrebiti, se zelo motijo. Posebno jih bo naš goriški in kraški kmet kmalu uveril, da so naleteli na pretrd oreh.

Glasom poročil, ki prihajajo iz Pariza zadnje dni, se je položaj precej spremenil in sicer nam v prilog. Glasovi, ki zahtevajo pravičen mir, so vedno močnejši. Zato smemo biti prepričani bolj kot kdaj poprej, da bodo vsi naši neodrešeni bratje, ki trpijo danes pod neznošnim italijanskim jarmom, kmalu združeni v naši svobodni in ujedinjeni domovini. Od italijanske okupacije pa jim bodo ostali le trpki spomini in spoznanje, da italijanska kultura ni niti za las boljša od nemške.

Regulacija valute.

Napisali smo že mnogo kolon o tem vprašanju, a stvar je tako važna, da se moramo pač zopet in zopet vrniti na ta predmet. Belgrajska „Pravda“ poroča, da se bodo začetkom avgusta zamenjale krone za dinarje, po kurzu 2 : 1, pri čemur se bo zamenjalo dve tretjini v dinarjih ena tretjina pa v državnih obligacijah. Mogel bi se sicer najti še kak bolj nesrečen način, a tega se ne more reči, da bi bil ta

način rešitve ravno preveč srečen. Pred vsem bi imeli tudi po taki rešitvi valutnega vprašanja še vedno v prometu na dve milijardi papirja, samo namesto kron, dinarje. To pa brez sedanjih dinarskih bankovcev. To je pa za našo kraljevino odločno še vedno preveč in bi ta množina papirja brezdvomno uplivala neugodno na daljni razvoj valute. Potem gospodarske posledice, ki bi nastale vsled razvrednotenja krone za polovico.

Mi moramo torej vztrajati pri predlogu, ki smo ga stavili v „Jugoslaviji“ št. 79 z dne 29. marca t. l., da se krone zamenjajo za dinarje 1 : 1, pri čemer se ima odračunati 50 % za prisilno posojilo in progresivno 25 do 40 % na račune davkov za regulacijo valute.

Vse vloge v denarnih zavodih se prepišejo iz kron na dinarje. Pri tem morajo denarni zavodi plačati državi na račun davka za ureditev valute kurzno razliko med dinarom in krono. Vlagatelji bodo smeli biti zadovoljni, ako dobe za sedanje nič vredne krone, polnovredne dinarje. To bi veljalo glede vloge pred izbruhom vojne. Glede vloge, ki so bile naložene tekom vojne, bi morale veljati seveda drugo merilo. Krone, naložene tekom vojne, že niso bile več polnovredne in so izgubljale vedno več na vrednosti. Te vloge naj bi se razdelile po dobah vložitve in primerno obdačile. Ta davek, ki naj bi raste progresivno, naj bi znašal — po dobi vložitve in višini zneska — 10 % do 50 %. Predlagamo tukaj 50 %, pri gotovnem denarju le 40 % kot najvišji davek, ker bodo ti slednji morali itak pustiti 50 % kot prisilno posojilo in bodo mogli torej razpolagati le z 10 % gotovine, dočim bodo oni drugi mogli razpolagati takoj z vsemi 50 % odstotki svoje vloge.

Davek bi morali seveda plačati denarni zavodi naravnost državi, a ostanek naj bi prepisali na dinarje po predvojnem kurzu.

Toda pogledimo si praktičen uspeh našega predloga v primeri z načrtom, objavljenim v „Pravdi“. Ako bi se uresničil načrt po „Pravdi“, bi prevzela država eno milijardo dolga, a v prometu bi bilo dve milijardi bankovcev. Kdor bi predložil v zameno recimo 2000 kron, bi dobil

v gotovini dinarjev 666-67
v drž. zadolžnicah 333-33

K 1000-00

Po našem predlogu pa bi država prevzela tri milijarde dolga, a kdor bi predložil v zameno 2000 kron, bi dobil v državnih obligacijah 1000 dinarjev v gotovini 500 „
dočim se odtegne za davek 500 „

skupaj 2000 dinarjev

Vidimo iz tega, da bi po našem predlogu dobil vsakdo v gotovini manje, nego po načrtu, objavljenem v „Pravdi“, po našem za 2000 kron 500 dinarjev, po „Pravdi“ 666-67 dinarjev. Res je, da bi se po našem predlogu morala država zadolžiti za dve milijardi več, nego po načrtu „Pravde“. Toda velik del tega „več“ bi se pokrnil z davki hranilnih vlog.

To je najenostavnejša rešitev. Vzemimo, da se reši vprašanje valute po načrtu, objavljenem v „Pravdi“. Kako bo z vlogami? Ali se tudi te kar prepišejo iz 2 kron na en dinar? To vendar ne gre tako enostavno. Nastala bi nešteta zamotana vprašanja, številne pravde itd. Ako se pa stvar izvrši po našem predlogu, se bo celo vprašanje regulacije valute izvršilo mirno in brez pretresljajev.

VLADIMIR LEVSTIK.

70. nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

Umiril se je Pohlinov srd na Smučiklasu, in tudi odvetnikov posmeh nad profesorjevim baronstvom je prenehal, na ljubo grofa, ki je izjavil o prvi priliki, da je stvar povsem verjetna in mogoča; že peti dan sta sedela družno pri »Zelenem prešičku«, kakor bi ne bila nikoli umazala drug drugemu najslabših hrepenenj. Več zlih posledic je obetal Egonov škandal s Košmeljem; toda dvoboj se je na srečo izjalovil. Egonova zastopnika sta predlagala pištole, Košmeljeva nista mogla »govorjati« spričo tako teške žalitve; vsled tega sta se zadovoljila ona dva s sabljami. Ker pa nista brezobzirno zahtevala bandaž, jih tudi nasprotnika nista naravnost odklonila. Ta dva sta določila obveze in verižne rokavice, ona dva »magari še čelado«; ko je bila stvar dotorej v redu, so se sporazumeli brez težav, da je dvoboj potemtakem nezmisljen, ter ugotovili črna na belem, da je zadeva radi obojestranske pijanosti viteško poravnana.

Toda vzlic slogi in spravljivosti naših ljudi se je polnilo ozračje z nemirnimi slutnjami in plahimi pričakovanji. Ne le, da smo našli tiste dni več grdih škandalov, doprinešenih v pijanem in treznem

stanju duha; ne le, da so se množile govorice o Hasanovih grešnih znanjih z damami, katerih bi nihče ne bil sumnil; zdelo se je marveč, da propada morala celo tam, kjer je niti naše meščanstvo ne bi hotelo pogrešati. Že drugi dan po veselici je šla vest o drznih žepnih tatvinah od ust do ust: razen lepotic, ki smo ga videli na Hasanovi mizi, lehkomišelnja ženščeta pa so ga proglasila materam in možem za plen zagonetnih dolgoprstencev, je bila izginila Skalonova dragocena zlata ura, pol tuceta listnic ter več ko dvajset denarnic in mošnjičkov; oglaš v dnevnikih so genljivo pregovarjali »dotične dobro znane osebe«, naj se usmilijo »ubogih vdov« in »rodbinskih očetov«, ako nočejo imeti opravka s sodnijo. Toda nepošteni najditelji se niso zglasili, o ukradenom blagu ni bilo duha ni sluha, če ne štejemo ene izmed listnic, ki so jo potegnili paglavci ob Francoskem nabrežju, nedaleč od Telbanove hiše, prazno in vso razmočeno iz vode. Ta najdba je odahnila bistroumnim čuvarjem zakonov strah, da se ne bi pregrešili zločinci nad imetjem ali življenjem visokega tujca; policijski predsednik je nemudoma podvojil straže v tistem koncu, kar se je zdelo Jacquesu in Hasanu jako odveč. Grof sam je majal z glavo nad to previdnostjo; vlomi, ki so razburili naslednje dni vso našo javnost, so se vrstili pri samih trgovcih, urarjih in zlatarjih, katerih prodajalne leže v sredini mesta. Niti v enem slučaju se bi posrečilo priti storilec na sled, čeprav so kradli takorekoč pred nosom redarjev in nočnih čuvajev;

družba, ki se je bila poprijela naloge, izenačiti med nami krivično razdelitev zasebne lasti, je sestojala očividno iz pretkanih mojstrov, umetnikov v svoji stroki.

Te novice so dale Smučiklasu priliko, da je znatno napredoval v svoji borbi za grofovo prijateljstvo in zabeležil uspeh, ki je navdal njegovo srce z bogatimi upi. Že vse tiste dni mu je rojilo po glavi, da mora ukreniti kaj odločilnega in obrniti dogodke enkrat za vselej sebi v prid. Veselica, na katero se je odpravil s tako premišljenim načrtom in toli samozavestnimi pričakovanji, ga je bila zelo razočarala; zrastle je režiserju preko glave kakor vse elementarne drame in komedije ljudske duše ter ga odnesla z grofom vred na svojem kipečem valovju, vsakega v drugo stran. Namesto, da bi se bil kazal z visokorodjem ter zlezel vanj vprico zbranih tisočev, ob zvokih godbe in vihranju trobojnic, kakor je mila navada naših prvakov, je komaj ujel par beraških trenotkov, da ga je ustavil in povprašal, kako se zabava; grof je pokazal očitno, da mu je figo do vseh ceremonij in se klati rajši na lastno pest. Niti pozneje, v dvorani, ni mu bila sreča mila; namesto da bi bil tam popravil zamujeno, je prišla splošna pijanost, prazne mošnje in tisti neslani prizor s Pohlinom, ki ni koristil nikomur, pač pa bi bil, sodeč po nekaterih grofovih opazkah, lahko povzročil veliko zamero.

(Dalje)

Proletariziranje uradniškega stanu.

Vsakdo se mora vprašati, kaj se zgodi z našim uradništvom pri obstoječih gospodarskih razmerah. Uradnik, tako privatni, kakor državni, deželni i. dr. s to plačo, katero dobi, ne more več živeti; vse svoje prihranke, če si je sploh mogel kaj prihraniti, je že davno izčrpal in proletariziranje celega stanu je neizogibno. Integriteta uradniškega stanu stoji pred težavno preskušnjo in nevarnost korupcije je zelo, zelo blizu.

Gotovo je, da se od bede preneha vojne, katera je obiskala ves kontinent, pač najbolj prizadeti zasebni uradniki; njim se stoji na strani kakor delavstvu, trdna, milijone broječa organizacija; oni vsled malega števila in vsled pomanjkanja centralizacije posameznih združenj, niso zmožni vsaj največje bede zvrniti s svojih ramen. Zato pač ni nič čudnega, da so plače nastavljenec v trgovini in obrti padle toliko nižje, kot plače manuelnega industrijskega delavstva.

Žalosten pojav sedanosti je ta beda naših srednjih slojev, skrb, katera grozi danes vsem uslužbencem s stalnimi prejemki, učiteljem in uradnikom, tej veliki masi nastavljenec vseh strok. Ali je mogoče danes uradniku nabaviti si za sebe in svojo družino vsaj najpotrebnejše? Gotovo ne! Doselej je imel vsak skrben oče, vsaka pridna gospodinja po možnosti malo rezervo vsaj najpotrebnejših stvari, s katerimi se je, če tudi z veliko težavo prebijal. Kako dolgo mu bode pa še to mogoče? — Enega lepega dne se mu raztrgajo tudi prelicovane hlače in zašiti čevlji, perilo bo razpadlo, — in kaj pa potem? Prišel bo čas, ko mora tako imenovani srednji stan pasti pod nivo proletariata.

Kaj znači tak socialni padec za državo in človeško družbo, je danes pač težko oceniti. Kar se tiče vpliva vojske, male vrednosti denarja, pomanjkanja živil in blaga, se bodo dala ta zla le počasi popraviti. Ampak proti največjemu ilačitelju, kateri tlači v prvi vrsti revnega, to je oderuštvo bi pač država, oz. njena vlada, lahko nastopila. Mi imamo stroge odredbe na papirju, v praksi pa razsaja in se širi oderuštvo, brez da bi merodajni krogi pokazali resno voljo, to preprečiti. Danes je postalo samo po sebi razumljivo, da vsak lastnik blaga in prekupčevalec ne le vsa bremena, katera mu naklada država, zvali na konsumenta, ampak išče še „vojni dobiček“, kateri presega parstokrat stari nekdanji „čisti dobiček“. Brezvrednosti denarja, izkoreninjenje trgovske morale in pomanjkanje vsake državne strogosti proti oderuštivu spravi nas, ves uradniški stan, na beraško palico.

Razstrgani čevlji in „cvetoče“ obleke srednjega stanu so političen in socialen simptom.

Razmišljanje in tožba ljudskošolskega učitelja.

I.

Nalašč sem vprašal kmetiča, ki je obnavljal svoj po trtni uši uničen vinograd, čemu da ruje zemljo in kamenje toli globoko. Pa pravi: „Nič ne pomaga brskati po površju. Rigoliranje in nova, močna podlaga trsu sta predpogoj polnemu sodu.“

Stoletja je tujec obdeloval naše šolsko polje in vrget nanj tuje seme, ki je rodilo tuji sad. Izsesano in s plevelom prerasčeno smo je prevzeli koncem lanskega leta v svoje narodno gospodarstvo. In nič ne bo koristilo brskanje po površju, ampak pošteno in globoko bo treba rigolati, da spravimo speče in neizrabljene plasti na površje, nato pa še damo gojencu novo in zdravo podlago.

Katere plasti pa spé najgloblje? Zakladi vsega človeštva: nauki in zakonit, katere je učil on, ki je edini po njih živel. Zapisani so v knjigi, na koje je prisegel Wilson, kot nevoljeni predsednik Združenih držav, mež, ki je danes edino upanje zati-

Bil bi zadnji čas, da bi se napravili s strani vlade v tem oziru naj-energičnejši koraki in naša dolžnost je pa, da to od naše vlade zahtevamo, — zahtevati pa moramo to korporativno. Radi tega je potreba, da se združijo vsa društva in organizacije javnih in zasebnih nastavljenec, — ne glede na osebno strankarsko prepričanje posameznikov, in ne glede na to, da je eden mogoče v malo višjem činu kot drugi — v boju za naš obstoj, za naše najprimitivnejše človeške pravice. Stari sistem je padel in novi sistem naj zraste na novi, demokratični, ampak resnično demokratični podlagi.

Zasebni uradnik — demokrat.

Pod italijanskim jarmom.

Klic iz Brd.

pi Pomagajte nam ker ni mogoče več prenašati! Tako se glasi obupni klic iz goriških Brd, tega najlepšega koščka slovenske zemlje na desnem bregu Soče. Življenje je postalo nezno. Gmotni položaj Bricev je obupen, ker ni denarja in ne zaslужka. Pobrali so jim vsa živila in obleke in jim pustili prazne hiše in uničene vinograde. Po vseh občinskih uradih so Italijani uvedli italijansko uradovanje, poitalijančili imena vseh vasi s smešnimi spakendrankami, prekrstili vse nadpise na občinskih domovih in izdajajo vse razglase edino v italijanskem jeziku. V vseh šolah so uvedli kot obvezen predmet pouk v italijanščini. Da se prikupijo otrokom, razdeljujejo med nje čokolado in druge slaščice, dajejo jim dnevno opoldansko hrano in južino in pričeli razdeljevati med nje tudi obleke. Ko konča ob nedeljah maša, čaka njihova godba pred cerkvijo, ter spremlja otroke v šolo, kjer morajo zapeti italijansko himno in zakričati trikrat: „Evviva Italia!“ Starejšim učencem in učenkam, ki nočejo sprejemati teh daril, žugajo z zaporom in veliko od njih so že zaprli za nekaj let.

Kdor ni izročil orožja in mu ga najdejo, je revež: obsodijo ga brez usmiljenja celo do 13 let težke ječe. Vse podpore ubožnemu prebivalstvu, so kratkomalo ustavili, edinole invalidom in pa vdovam padlih jih izplačujejo, ki pa morajo prej dokumentarno dokazati resničnost navedenih dejstev, kar pa se malokomu posreči.

Vsem slovenskim trgovcem po Brdih so odtegnili koncesijo in naselili trgovce iz kraljestva in s tem uničili še ono malo gospodarske samostojnosti, ki smo jo imeli prej. Gorje Bricem, če ostanejo pod Italijo; edini zaslужek, ki obstoja v zgodnjem sadju, in vinu bi šel po vodi, ker bi z enakimi pridelki v Italiji ne mogli konkurirati. Zato na polju in v vinogradih nihče

ne dela, vsako obdelovanje je izostalo in človek, ki prihaja sedaj v Brda, bi se zjokal nad puščobo, ki vlada v njih. Ljudi se polašča obup in delamrznost, ki bi mogla postati usodopolna. Vrh tega je narodno življenje, ki je bilo v Brdih tako zelo razvito, da se narodostna meja že od 6. stoletja sploh ni spremenila, popolnoma udušeno. Vsako petje slovenskih pesmi je pod kaznijo prepovedano, slovensko govorico zasramujejo in psujejo, imenujejo nas barbare in obljubljajo, da bodo naše otročice že v par letih popolnoma poitalijančili. Oskrunjajo nam našo dekleta, zalezujejo naše žene in gazijo vse v blato, kar je sveto naši duši.

Kako razpoloženje vlada v naših Brdih, nam priča pismo preprostega briškega kmeta, ki končuje s temi besedami:

„Predragi bratje Jugoslavlani! Mi ne moremo več dalje prenašati to gorje, kličemo k Vam, rešite nas, čim prej. Obračamo se tudi do Vašega rešitelja prestolonaslednika in do našega hrabrega vojskovodja generala Maistra, da, kakor je pomiril in ponižal nemške druhali na Koroškem in Štajerskem, tako upamo, da bodo ponižali tudi te italijanske druhali ter jih zapodil nazaj. Prosim Vas v imenu vseh Bricev, ki so prosili, da naj se objavi v vseh časopisih, da bodo vsi brali, kake do-brote imamo mi reveži pod našo odrešiteljico materjo Italijo!“ P. P.

Goriške pljavke.

pi Med najzagrizenejšinimi goriškimi lahoni, ki preganjajo Slovence, se odlikujejo posebno: kapitan Bramo, tržni komisar Resen in tenente le Lievre (sin kavarnarja Lepre, lastnika „Teatra“). Ta trojica z naravnost naddističnim veseljem muči in zatira slovenski življenj v Gorici, kar smatra za svojo glavno nalogo. Ne bojte se, pride dan plačila!

Korupcija med ital. vojaštvom v zasedenem ozemlju je brez vsake primere. Vse vprek prodaja kar cele vagone erarskega blaga kar cele milijone vrednosti. Pri teh kupčijah so udeleženi še celo višji častniki. Znaki razpada so očividni, opaža se isti proces, kot pri avstro-ogrski armadi pred polomom.

Za zasedeno ozemlje

bo v kratkem izdan poseben denar, ki bo imel večjo vrednost, kot dotedanje krone. Tako poročajo italijanski listi.

Dr. Podgornik in komisar Berbuč, o katerih so poročali naši listi, da je njuno mučeništvo končano in da sta bila izpuščena na svobodo, se nahajata še vedno internirana v Palmanovi. Njiju položaj se ni izboljšal.

Slovinci, Jugoslavlani! Nabirajte za jugoslovanski obrambni sklad!

Slovanski svet.

Češki list o češko-jugoslovanskih odnosih. Glasilo češke agrarne stranke „Venkov“ piše: „V zadnjem času smo pri čitanju jugoslovanskih listov opazili, da ne vlada na jugu napram Cehom radi njihovih ... patij za Italijane tisto prijateljsko razpoloženje, ki je vladalo prej, da, opaziti je celo, da se je nase!“ V srcih naših jugoslovanskih bratov proti Cehom neko v nobenem oziru upravičeno nezaupanje. Nečemo češke javnosti zagovarjati, moramo pa v imenu le-te izjaviti, da gojimo, kakor preje, tako tudi sedaj, jednake simpatije za Jugoslovane in da bodo češki merodajni faktorji in češka javnost to tudi z dejanji dokazali, kadar bo sila na svojem višku. Med Čehi in Italijani ni nobenih rivalnosti, zato nimajo Čehi za sedaj še nobenega vzroka, da bi nastopili proti Italijanom z nezaupanjem; doslej se je vendar razpravljalo in pretresalo o trgovinsko-političnih odnosih med obema narodoma in o ničesar drugem. Da Jugoslavlani iz tega takoj zaključujejo, da se Čehi bratijo z Italijani na škodo Jugoslovancov, zato pa češka javnost vendar ne more biti odgovorna. Na Češkem se sedaj dejanski nihče ne brati z Italijani, postopa pa se tu z Italijani z jednako uljudnostjo, kakor s Francozi, Angleži in Amerikanci. O kakšnem „bratimljenju“ z Italijani ne more biti govora. — Zagotavljamo Jugoslovane, da tudi Čehi niso ohranili mirne hrvi vzpričo nasilstev, ki so jih izvrševali in jih še izvršujejo Italijani napram Jugoslovanom, in vzpričo neupravičenih italijanskih zahtev glede Jadranskega morja. Ni več daleč trena, ko bodo Čehi dokazali svojo bratsko ljubav nasproti Jugoslovanom ne samo z lepimi besedami, marveč tudi z odločnim dejanjem.

Politični pregled.

p Proti hujskačem. Vlada je ustavila frankovski politični list „Sloga“, ki izhaja v Karlovcu, ker je zadnje čase sistematično hujskal proti državnemu in narodnemu ujedinjenju.

p Italijanske laži o smrtni obsodbi treh podčastnikov v Ljubljani. Italijanski listi razširjajo tendenčno vest iz Trsta, da so bili trije slovenski podčastniki radi propagande proti Srbiji in proti ujedinjenju Slovenije s Srbijo obsojeni k smrti in na ljubljanskem gradu ustreljeni. Vojaška cenzura je baje zabranila razširjanje te vesti, katera je napravila v Ljubljani ogromen vtis in je še povečala nezadovoljstvo proti Srbom posebno med kmeti in vojaki. S takimi okornimi lažmi hočejo delati Italijani propagando proti ujedinjenju Jugoslovancov, katera jim je trn v peti; najraje bi videli, da bi bili Jugoslavlani razcepljeni in nesložni, da bi potem Italijani izigravali po stari avstrijski

ranih narodov. Zakaj-li? Ker ve, sam izpolnjuje in skuša uveljaviti za ves svet: „Kar tebi ni drago, ne stori drugemu!“

Tik nad tem skladom je naš narodni zaklad, kristalno čisto bistvo Jugoslovana, Slovenca, čisto po duši, čisto po telesu. Ščiti in ohrani ga naj narodna pravda, slovansko pobratimstvo in novodobna krvna osveta — kulturna odlika!

Tretji sklad tvorijo naravne skupine v narodu — članovi, vsi potrebni, vsi enaki v naslovih, dolžnostih in pravicah. Zaščita naj jim bode krepke stanovske organizacije, ki jih družijo v stanovske zadrage in volijo postaviti sebi in vsemu narodu.

Del stanu je družina. Po slovanskem običaju in v narodni noši nudi vam spet kruh in sol na svojem pragu! Trdni naj bodo ogli tvoje hiše: starosta bedi mož, vsikdar in povsod, zaročenka tvoja pa žena, mati, gospodinja!

Pred nas še stoji poedinec, ki se zaveda svojih dožnostih in pravic napram človeštvu, narodu, stanu, družini, bližnjemu in samemu sebi.

To so zakladi življenja, kateremu

cilj je neskončna popolnost, pot pa večnost. In to življenje je v nas in mi smo v njem po mri lastne volje in popolnosti. Kdor ima oči, da vidi, in ušesa, da sliši, lahko čita o njem v dveh originalih: v lastnem svojem „jaz“ in v vesoljstvu, ki ga obkroža. V to svrhu pa je treba človeku navodila, priprave, vzgoje, katere edini namen torej je: usposobiti edince, da spoznava sebe in svet, da izpopolnjuje samega sebe, z vzgledom in nasvetom pa je v pomoč bližnjemu. To vam bo človek-značaj, vrl Jugoslovanc, zaveden Slovenec a ne narodni kričar, vztrajen delavec v svojem stanu, skrben in ljubljani član svoje družine, osrečevalec samega sebe in vseh. Na tako skalo stavimo svojo Jugoslavijo in noben sovrag je ne bo zmagal.

V koliko pa je avstrijsko šolstvo služilo imenovanemu smotru? Hladen razum je preveval šole propale Avstrije in Nemčije. To je isti razum, ki je zavladal svetu in obvladal naravne sile, katere so mu prvič v polnem obsegu služile v bestialni svetovni borbi. Glavna hiba dosedanjega šolanja obstoja v tem, da smo gojili razum na škodo srca in razsodnosti.

Le dober in značajan človek koristi s svojo vedo sebi in človeški družbi, malopridnež pa z njo s svojo „inteligenco“ le potencira hudobijo. Zato bodi prvi naš korak, da preosvajemo učilnice v vzgajališča, kjer domujejo ljubezen, vzgled in nasvet. Vsi učni predmeti naj izrecno služijo vzgoji, to je, naj v mladem človeku somersko krepijo vse tri duševne sile: tverao, čustveno in razsodno — razum, srce in pamet. Njih medsebojno učinkovanje bo rodilo voljo, iz katere kristalizira značaj.

Dovolite mi, da tu izpovem svoje misli, ki jih imam o veronauku in veri sami. Prepričan sem, da brez vere ni morale, a brez morale ne vzgajajo. Čiste Kristove vere in slovanskega bogoslužja sta naš narod učila brata Ciril in Metod, katera so nemški duhovni iz gole zavisti tožili zaapezu, češ, da učita krivo vero. Opomin nam bodi ljudski rek: „Ako srce ni moleče, zamanj jezik ti klepeče.“ In duhovnika — pesnika „Svarilo“:

„Kot zamaknena klič,
doli v prvem stoli,
na oltar ti vpre oči
in pobežno moli“

metodi ene proti drugim, sami pa imeli korist iz teh sporov.

Ne pluvajmo v lastno skledo. N. Švajger priobčuje v sinočnjem "Sl. Nar." članek "Nekoliko statistike" v katerem se bavi z železnicami na slovenskem ozemlju. Članek je skrbno sestavljen, vendar pa moramo avtorja na neke netočnosti. Na progji Divača — Pula je g. Švajger dal Italijanom 25 km železnice. Toda kje je to italijansko ozemlje? Na progji Rovinjo — Konfanar 6 km. Isto vprašanje. Na progji Trst — Poreč je g. Švajger dal Italijanom 45 km ozemlja. Isto vprašanje. Mi v Istri italijanskega ozemlja sploh ne priznavamo. Priznavamo samo, da je v Istri nekaj poitalijaničenih mest ali če hočete, italijanskih kolonij, ki bi se morale takoj udušiti, ko bi jih ne oskrbovale njih slovenske ali hrvaške okolice. Onim, ki pišejo članke na naše liste, bi bilo vsekakor najnujno svetovati, da so bolj previdni in da se prej pouče iz nepristranskih virov o resnici. G. Švajger je svoje znanje o etnografskih razmerah v Istri bržkone vzel iz kakega italijanskega vira.

Pokrajinske vesti.

kr Prometno društvo na Bledu je oživelo na prizadevanje dvornega svetnika Ferjančiča nanovo in se lotilo svoje naloge z verno kakor nikdar poprej, kar je tudi docela umevno. Ali so bile kdaj poprej avspiciji za pokret tako kolosalni kakor danes? Okovan v oblasti stare mačhe, zasuznjen tujemu gospodarju, je tlačnil pravzaprav Blejec svojemu nasprotniku, ako je delal za povzdigo domačega zravnišča. Kar so tujci storili, storili so iz dobljivosti, nikdar iz ljubezni, da, celo ovrli so ga napredek in blatili naseljenci nemške narodnosti naše prizadevanje, naš rod pred letovičari. Novoizvoljeni načelnik društva gospod Ivan Kenda stavljal si je in se že kar lotil najdrznejših nalog n. pr. veliko pristanišče (za komunikacijo ob obrežju s parnikom), električno cestno železnico med kolodvorji Lesce-Bled, vzpenjačo na grad, nasaja, razširja, prelaga, množi, krajša ceste, prehode itd. Podpirajo ga vsi prejšnji načelniki in novi odborniki: Dr. Hočevar, podpolkovnik Stuhly, župana Rus in Peternel, ga. Vovk-Molnar, mr. H. Roolek (blagajnik), hotelirja Cerne, Tomc, Klemenčič, poštar Florjančič, in dr. Andrej Ferjančič, Iv. Ruz, Ravnik, A. Vovk (tajnik), Žirovec in Burja. Društvo pozivlja ne le vse domačine, marveč vse ljubitelje našega Bleda k pristopu, sodelovanju v smotrenem posvetovanju in umetniškem oziru. Bled mora postati narodova last, narodov ponos in kapital, za kar so dani sedaj vsi pogoji.

kr Iz Kranja. Zadnjič smo že čitali v vašem cenjenem listu glede koritarstva, kako isto cvete in to smo

"Jaz se pa smehljam, ker vem, da sosed mlad mladega cerkovnika gleda srčno rada."

Slušajmo prošnjo naroda: duhovnik, bodi mi Metod in učitelj bodi Ciril, bodita brata si oba!

Zdajci še besedo o čitju v šoli. Nimam v mislih onih prekritikovanih, po tekočih številkah urejenih beril v oguljeni čitanki. Bodimo vsaj nekoliko Američani! Namesto čitanki dajmo otroku mesečnik, pouku in vzgoji primerno urejen "Zvonček" ali "Vrtec". Potem pa proč s prežvekovanjem po formalnih stopnjah! Naš maličeb bo čital in vpraševal, njegov vzgojitelj odgovarjal, pojasneval. Toda ne samo čital, tudi dopisoval bo lahko svojemu listu. Praktično spisje.

II.

Če se izpreobrne srce, naj se premeni še lice! Po ravnokar utemeljene vzgojnem smotru bi dosedanje ljudsko šolo bodoče lahko zvali "nižjo pripravnico". Saj vendar obe pravljata otroka, bodisi naravnost za javno življenje, bodisi za višje šole. "Učitelja" prekrstimo v "vzgojitelja" in "učiteljico" v "vzgojiteljico"!

(Konec prih.)

že občutili tudi pri nas v Kranju. Gospa postajenačelnikova je bila tako užaljena, da je iskala pomoči po raznih pisarnah, ter hotela sodnijskim potom postopati proti vašemu listu, kar je pa menda morala opustiti, kajti advokati so danes draga stvar ter ne delajo zastoj in na povleke kakor so vam morali svoječasno železniški uslužbenci. Ni res, milostljiva — tempa passati! — Čudimo se le samo temu in vprašamo javno slavno ravnateljstvo državnih železnic, kdaj in kje je dovolilo ravnateljstvo kranjskemu postajenačelniku, ki mora vsled pritiska železničarjev in kranjskih meščanov iz Kranja, da je prodal tovarnarju v Trzinu vse vrtnice, meje, sadno drevje in druge zunanje naravne okraske in da sedaj izgleda kranjski kolodvor kakor bi bil eropan. Vse to so napravili in delali železniški delavci, imel je vedno v službi dobrega vinarja in kar je hotel tudi drugih železniških delavcev, torej ga vse to delo ni niti vinar stalo. Kakor čujemo, je dobil za to tudi podporo od ravnateljstva. Odločno zahtevamo od ravnateljstva, da naj to kupčijo takoj prepove in naj se takoj vse odstranjene stvari nazaj postavijo. Dovolj je, da je toliko časa izkoriščal nas, in ker je bil od službe odstavljen, se hoče nad tako nedolžno stvarjo maščevati. Dovolj je, da je imel celo čredo konj, krav, prašičev in drugih takih stvari.

Kranjski davkoplačevalci.

kr Narodna kavarna v Celju. Gospodu Kosu, lastniku omenjene kavarne bi priporočali, nekoliko znižati cene, ker bi drugače bili prisiljeni detajlirano dokazati, kako se v tej kavarni odirajo ljudje. Upamo, da bo to za danes zadostovalo.

kr Nemška kultura celjskih policajev leta 1914. Dne 2. decembra 1914 sem bil na vojaškem naboru v Celju. Na ulici sem vprašal službojočega policaja slovensko, kje je poslopje okrajnega glavarstva. — Odgovoril in pojasnil mi je nemško, nakar je pristavil: "Warum sprechen Sie nicht deutsch?" (zakaj ne govorite nemško?) Ko sem ga vprašal, zakaj bi moral v Celju nemško govoriti, me je nahnulil: "Sie blöder Kerl," nakar je pristavil slovenski: "Idite na Srbsko." — In danes... A. O.

kr Žalec. V soboto 5. t. m. je vprizorilo tukajšnje dramatično društvo Govekarjeve "Legijonarje". Vprizoritev je bila še precej čedna, akoravno bi bila lahko boljša. Zlasti bi bilo grajati deklamovanje posameznih vlog, kar pač ne spada na gledališki oder. Sicer pa je treba priznati, da so se vsi potrudili. Lavra je bila vseskozi dobra, istotako tudi Ana in Brnjač. Basaj je bil srednjeversten, ker se je premalo vglobil v svojo vlogo. Jež bi bil izvrsten, ako bi svojo vlogo bolje znal. Najsrčnejši je bil pač Medved, ki je pogodil svojo vlogo brez vsake hibe. Zbor legijonarjev je bil slab, premalo discipliniran in naštudiran. Režija mestoma slaba, scenerija čedna. Sicer pa želimo kmalu zopet kaj videti.

kr Ptuj. Neznosno je že pri nas kaj počenjajo trgovci. Tako zahteva na primer trgovec Spruschina za svetilnik za karbidno luč, ki stane v Ljubljani K 1-10 kar K 3—. Ko sem zahteval račun, mi pristavi trgovčeva žena, da mora drugo blago "šmuglati" v Nemško Avstrijo, če hoče od tam kaj dobiti. Kaj se pusti takšna početja, namesto da se pitčkom pristrižejo peroti?

kr Gornja Radgona. 8. t. m. se je vršil v Vavpotčevi gostilni sestanek tukajšnjih Slovencev, katerega so se udeležili tudi zastopniki civilnih in vojaških oblasti. Navzoč je bil tudi zastopnik prekmurskih Slovencev, ki je govoril o skrajno žalostnem položaju naših bratov onstran Mure. Na sestanku se je slišala marsikatera pikra beseda proti nesrečnemu strankarstvu ki je zakrivilo že toliko gorja v naši domovini. Na sestanku se je nabralo na predlog stražnika Vrela iz Gorice 326 kron na naš obrnbnbi sklad. — V gostilni "Horvath" v Gornji Radgoni imajo še vedno sliko starega trinoga. Ali ni to volezdajstvo?

kr Oploftnica: S porazumljenjem prostovoljnega gasilnega društva in društva "Sloga" se je ustanovil poseben odsek, ki ima nalogo, da skliče kmalu "Narodni shod", ki bo za naš kraj pomenljiv in zelo potreben. Ljudstvo se pri nas še presneto malo zaveda o velikem preobratu, da je sedaj rešeno avstrijsko nemčurskega jarma in da se nahaja v lastni svobodni državi, Jugoslaviji. Vsak čas ti prileti na uho mržnja do nove države in njenega sistema. Jamrajo še vedno za staro Avstrijo; posebno taki, ki so prej brisali znoj s polno cunjjo Orngovega Štajerca. Priprosto ljudstvo res trpi zaradi vedno naraščajočih cen, vsled padanja valute. Navaden težak ne zasluži toliko, da bi si mogel kupiti 7 kg moke ki stane 5—8 K. Ni torej čuda, da čez vse zabavljajo in da se jih polasa nekaj "boljševizem", katerega so raznesli med ljudi vojaki in domačini, ki so bili prej in so še zaposleni v raznih krajih Nemške Avstrije. Ti so do zadnjega prihajali po živila k svojim sorodnikom in pri tej priliki razširjali med ljudmi nemške prednosti v škodo naši mladi državi. Tupatam si slišal: "Jugoslaven wird bald der Teufel holen." Dalje je tukajšnje prebivalstvo skrajno ogorčeno zaradi zemljišč kneza Windisch-Grätza, ki jih ima v občini Oploftnica — kot nad 2600 ha. Prej so imeli celo kmetje in več kot 100 rodbin brez lastne zemlje oziroma nekatere z lastnim domom to zemljo po ceni v najemu. Sedaj si je pa zemljišča z malo izjemo Windisch-Grätz oziroma njegovi uslužbenci za lastno rabo pridržal in obsejal. Rečeno je: če bodo ljudje, ki letos niso dobili zemlje v najem, predstoječemu organu kneza Windisch-Grätza obsejali zemljo, tedaj dobe za trud nekaj proci. Naši ljudje pa niso tako nespametni, da bi ne vedeli, kaj to pomeni. Vsi, kot eden so proti temu in odločno apelirajo na vlado, da kmalu reši agrarno reformo z razdelitvijo vseh takih zemljišč. Windischgrätzov nadgozdar se pa naj pripravi na obilno žetev, kar mu bomo mi stlačanili.

Upraviteljstvo Windischgrätza pa tudi prav pridno pusti sekati les v bližnjih gozdovih, ki so ob cesti, kakor je Partovec. Kar za več desetisočev pokupijo lesni trgovci lesa, katerega morajo naprej plačati. Dovolimo si vprašati na pristojnem mestu: "Ali bi se to sekanje ne dalo zabraniti?" Iz teh vzrokov je pripravljali pododsek primoran, da skliče Narodni shod, na katerem se bo razpravljalo o dveh vprašanjih.

Prvo vprašanje bi bilo: "Preobrat in nova država Jugoslavija na splošno, spojena z valutno krizo."

Naznanilo.

Ker so se podražile vse tiskarske potrebščine, zlasti pa papir in so tiskarne morale tudi osobju znatno povišati plače, so tiskarne primorane od 14. t. m. naprej povišati znatno cene časopisov in vsem tiskovinam.

V Ljubljani, dne 12. aprila 1919.

Za društvo lastnikov tiskarn v Sloveniji:

A. Pesek,
tajnik.

D. Čeč,
predsednik.

Našim cenjenim naročnikom!

Zadnje mezdnio gibanje tiskarniškega osobja v Ljubljani je doseglo, da so tiskarniška podjetja pristala na primerni povišek plač tiskarskemu osobju in si s tem naprtila občutna bremena. Vsled tega smo primorani naročnino in inseratne cene pri "Jugoslaviji" dvigniti.

"Jugoslavija" velja od 14. aprila t. l. naprej enotno, bodisi v Ljubljani, v upravitelstvu ali po pošti v Jugoslaviji:

na mesec 7 K
3 mesece 21 "
pol leta 42 "
celo leto 84 "

Izven Jugoslavije pa letno 95 K.

Posamezne številke v prodaji 40 vinarjev. Inserati navadni, kupčijski itd. 1 mm X 45 mm prostor 40 vin. Uradni razglaš 1 mm 60 vin., poslano in trgovske reklamne notice 1 mm 1 krono, reklame za veselice z vstopnino 1 mm 50 vin., ženitne ponudbe za prostor 30 mm 25 kron, poročna naznanila za prostor 60 mm 30 kron.

Uprava "Jugoslavije".

Poziv železničarjem!

Predsedstvo Zveze Jugoslovan-skih železničarjev poziva vse člane, da vzdrže najstrožji red na železnicah do končne odločitve. Predsedstvo bode pravočasno sklepalo. Ne pustite se begati in zavajati k nepremišljenim dejanjem od neodgovornih elementov.

Predsedstvo Zveze.

Dnevne vesti.

dn Urad za prehrano v Ljubljani. Vsled odredbe ministra za prehrano in obnovo dežel ima urad deželne vlade za prehrano v Ljubljani naslov: "Ministrstvo za prehrano in obnovo dežel; odsek za Slovenijo."

dn Višji šolski svet je odpustil iz šolske službe na javnih ljudskih in meščanskih šolah v ozemlju Deželne vlade v Ljubljani Marijo Roschkar, stalno učiteljico v Slovenski Bistrici.

dn Podaljšanje policijske ure za gostilne. S 15. aprilom se podaljša policijska ura za gostilne do 10. ure zvečer. Ostali dosedanj predpisi ostanejo v veljavi.

dn Uradništvo žre in pa "ureditev" njegovih prejemkov. Marsikdo, ki čita površno bombastična poročila v raznih dnevnikih o izboljšanju uradniških plač, zabavlja na vse kriplje, da uradništvo žre. Temu se ne čudimo. Saj se je poročalo iz Beograda, da dobe uradniki na novo urejene temeljne plače v dinarjih t. j. v kurzu 1 dinar = 2-50 K; s tem se bi njihove temeljne plače skoro potrojile; dober teden pozneje čitamo zopet, da dobi uradništvo poleg javljenih sijajnih plač še 12 oziroma celo 16 dinarjev doklade na dan, češ, da javljajo to službene (uradne) novine v Zagrebu; končno se povišajo uradništvo še dosedanje draginjske doklade za 100%, kakor so poročali gotovi dnevniki s tako velikimi črkami kakor o nemških zmagah pri Gorlicah in pri Kobalidu. Seveda verjamejo ljudje vse to. Vse skupaj pa je enostavno izmišljeno, oziroma glede 100% poviška draginjskih doklad potvorjeno! Res je menda izšla naredba o povišanju takozvanih draginjskih dokladah, ki vsebuje obenem določilo, da se v bodoče ne izplačajo več nabavni prispevki, ki jih je dobivalo uradništvo vsake tri mesece in ki so bili v avstrijskem drž. proračunu preliminarani do konca junija 1919. Ravno raditega pa se zvišajo po novi naredbi doklade vseh drž. uslužbencev v resnici le okroglo za 25%, njihovi celotni dosedanj užitki pa samo za okroglo 15%. Seveda se je izvršila ta enostavna "ureditev", za katero je bilo treba toliko studij, tako demokratično, da dobi večjo doklado, kdor ima več dohodkov. Zdi se, da se je preselil avstrijski upravni duh z Dunaja v Beograd, vsaj po slovenskih finančnih uradnikih, ki so sodelovali (pozvani so bili doli) pri tej tako težavni "ureditvi", bi človek sodil tako. Končno se res čudimo, zakaj pišejo listi toliko o izboljšanju gmotnega položaja uradništva, dočim ne čitamo nikdar o vse drugačnih ureditvah oficirskih plač. Kako so te urejene, se sodi lahko po tem, da stane državo navaden vojak prostak več kot uradnik XI. činovnega razreda.

dn Pri vseh vlogah, s katerimi se pri podružnici centralne uprave za trgovski promet v Ljubljani, poprej Prehodno-gospodarski urad v Ljubljani, prosi za izvozno dovoljenje v inozemstvo, naj se navede natančen datum, kdaj je bilo blago prodano ali kupljeno. Prošnje, ki teh podatkov ne bodo imele, se ne bodo mogle brez odlašanja rešiti. — Podružnica

centralne uprave za trgovski promet, Ljubljana.

dn Se vedno je župan v Št. Jurju pri Grosupljem Jože Perne, posestnik v Ponovi vasi št. 27, da si se vsa občina proti njemu pritožuje in da bi se ga rada iznebila raje preje kot kasneje. Ne le da z njegovim županovanjem ni nikdo zadovoljen, da ga nikdo ne mara, da se le vsled neke nevidne milosti višjih sil drži županskega stola, je v Jugoslaviji kot župan nemogoč. Ko je bila uvedena zoper njegovega sovaščana — ime mu je na razpolago — kazenska preiskava pred vojaškim sodiščem, je on priče hujškal, naj govore neugodno za obdolženca, češ: „na ta način se ga bomo iznebili, kaj žena, kaj otroci! gostilničar, kdor bo za njega ugodno pričal, bo izgubil koncesijo itd.“ Eno pričo — tudi to ime mu je na razpolago — je pred zaslišanjem naravnost nagovarjal h krivemu pričevanju: „zdaj ga lahko pokopješ, pa ga spravimo s pota! sovražnik je moj kot tvoj, znebimo se ga! Reci, da nagovarja vse ljudi zoper vojsko, naj ne dajo nič za vojsko, da po gostilnah ljudi hujška zoper vojsko! Nič se ti ni treba bati, saj ne bo treba prisiči itd.“ To vse se lahko pred sodiščem dokáže. In tak mož, ki je poštenega sosedu — očeta več nepreskrbljenih otrok — samo radi tega, ker je bil njegov osebni neprijatelj, tiral naravnost v smrt — saj poznamo, kakšne so bile kazni vojaških sodišč! — in to hotel doseči tudi s krivim pričanjem, tak mož naj še županuje v slovenski občini zedinjene Jugoslavije? Kje je železna metla, da ga bo pometla na gnoj političnih umazancev? Merodavnim krogom priporočamo, naj si tega župana dobro ogledajo in odstranijo, sicer ga bo vrgla ljudska nevolja. Za ljudi take baže ni prosto a na odgovornih mestih, kamor spadajo možje samo čistih rok in poštenega značaja! A.—lj.

dn Narodna čitalnica v Pliberku na Koroškem potrebuje za svojo knjižnico nujno knjig zlasti pripovedovalne vsebine; pred vsem došli bi prav leiniki Zvona ali Dom in sveta. Rodoljubi, rejaki, priskočite nam na pomoč, pomagajte pri probuji Korotana.

dn Vse trgovske nastavljenice Gorenjske pozivljamo, da prijavijo čim preje svoj pristop pripravljalnemu odboru za ustanovitev kraj. skupine „Zveze trg. nastavljenicev v Kranju.“

dn Spremembe voznega reda na juž. železnici. Da se potujočemu občinstvu olajša zveza med Verdcom, Borovnico, Preserjem in Brezovico na eni strani in Gorenjsko, Dolenjsko, Mariborom in Ptujem na drugi strani, izpremeni južna železnica dne 15. apr. 1919 vozni red vlakov med Ljubljano in Verdcom sledeče: Vlak 61 odhod iz Ljubljane gl. k. 7.12 dop., prihod na Verd 8.05 dop. — Vlak 62 odhod iz Verda 8.50 dop., prihod v Ljubljano gl. k. 9.41 dop. — Vlak 63 odhod iz Ljubljane gl. k. 3.01 pop., prihod na Verd 3.54 pop. — Vlak 64 odhod iz Verda 4.39 pop., prihod v Ljubljano gl. k. 5.30 pop. — Istega dne se na progi Pragersko-Kotoriba-DD. opusti vlak 207 in vpejle vlak 207/a odhod iz Pragerskega 10.25 zvečer; prihod v Kotoribo-DD 1.53 ponoči. Ta vlak ima na Pragerskem zvezo iz Ljubljane k vlaku 42 (odhod iz Ljubljane gl. k. 5.55 pop.).

dn Za Ljubljansko garnizijsko godbo se sprejemajo godbeniki, zmožni godbe na pihala in na lok dnevno dopoldne v Cukrarni. V pisemnih ponudbah je navesti godalo in glasbeno izobrazbo.

dn Semenij v Črnomlju se viši v torek, 15. t. m.

dn Begunci, pozor! Pričenši s ponedeljkom 14. t. m. se bo uredovalo pri Posredovalnem uradu za begunce SHS v Ljubljani, Dunajska cesta 38/1 od 8 ure dop. do 2 pop. Begunci naj vzamejo to na znanje in naj po 2 uri nikar ne hodijo v urad, ker ne bo tam nobenega uradnika.

dn Vse akademike in abituriente vabimo na važen sestanek za ponedeljek, dne 14. t. m. ob 8. uri zvečer v Narodni kavarni (zadnja soba).

Predmet: Priprava za veselilni dan. Veselilni odsek S. Z. S. A.

dn Vse Sokole in Sokolice ter vso mladino iz zasedenih okrajev vabimo na važen sestanek, ki se vrši v ponedeljek ob pol 8. uri v gostilni „pri Lozarju“ v Rožni ul. 15 nasproti št. Jakobske cerkve.

dn Vsem slovenskim fantom in dekletom ter staršem, bralcem našega glasila „Jugoslavije“ pošiljamo kranjski fantje „Slov. plan. polka“ 1. stotnija, najsrčneje in najveselejše velikonočne pozdrave. Mi bomo sicer obhajali praznike tu na Korotanu bolj žalostno, a vseeno veselejše kot pa v gnili Avstriji.

dn V marcu se je ustanovilo v Zagrebu društvo „Jug. akad. menza.“ Toda žal, da odbor tega društva ne more dajati z denarjem, ki ga ima na razpolago, v sedanjih razmerah, 800 akademikom dovolj dobre hrane. Prišlo je že do krize. In tako bi bili vsi jugoslovanski, posebno pa slovenski visokošolci, katerih je v Zagrebu okoli dvesto in vsi obedujejo v menzi, brez hrane in bi morali prekiniti svoje študije. Zato se obrača odbor na naše prijatelje s prošnjo, da bi ga podpirali z denarnimi sredstvi in se odzvali v to pooblaščenim visokošolcem, ki pridejo z nabiralnimi polami. — Odbor Jug. akad. blagovaonica, Zagreb, Obrtna šola.

dn Za naše vojne ujetnike. „Ljubljanska kreditna banka“ ima zveze z švicarsko banko v St. Gallen in ta ista nadaljne zveze z laškimi bankami. 100 K je vrednih 25 frankov = okoli 30 lir. Višje nam tudi Lahi niso menjavali. Kdor pošlje svojcem večji znesek, naj kar sam vloži pri banki, lahko z dostavkom — od Švice dalje brzojavno. Naslov mora biti natančen in gotov. Naslovi poslani do meseca januarja navadno iz kakega „Campo“ ali „Kontetramento“ (n. pr. Grezzano, Forte San Felice, St. Marco) ne drže več, kajti ujetniki so bili porazdeljeni na delavske stotnije („Centur Lavor“) že meseca januarja in razpršeni po vsi Italiji. Za mlade tovariše v taboru Teano pri Kaserti sem „vlovil“ včeraj tisoč frankov = 4000 kron, kar bo že zadostovalo za pirhe. Svojcem ujetnikov naznanim, da mi o posameznih pripadnikih ljubljanskega polka ni drugega znano, kakor to kar sem že objavil. Prosim naše denarne zavode za prispevke in naša društva zlasti ženska, naj pridno zbirajo za ujetnike. Ako človek opazuje, kako se ljudje svobodno razveseljujejo po gledališčih in koncertih in kako si ga privoščijo, akoravno drago in kako naši ujetniki vsega tega nimajo, trdno zaupam, da bo vsakdo nekaj prispeval za nje, ako se ga opozori na njihovo trpljenje. Š.-c.

Društvene vesti.

dr Ustanovni občni zbor „Društva tehnikov v Ljubljani“ se je vršil ob polnoštevni udeležbi vseh vabljenih 6. aprila ob 9. uri dopoldne v Mastnem domu. Po pripravljalnemu odboru predlagana pravila in poslovnik so bila soglasno sprejeta; solgasno je bilo tudi izvoljeno društveno predsedstvo, tajništvo ter vsi nadaljni odborniki. To novo društvo prične takoj svoje delovanje s tem, da širimo naše domovine, po zasebnih ter javnih uradih, združji v smotreno organizacijo vse tehnike na strokovni in stanovski podlagi v smislu svojih demokratičnih pravil in načel. Zato naj ne manjka med nami nobenega tehnika, ki hoče z nami skupno in kompromisno delovati v duhu sedanjega časa in nadredka. Pozivljamo torej tem potom vse strokovno naobrazene in v katerikoli tehnični stroki delujoče tehnike slovenske narodnosti, katerih naslove nam še ni bilo mogoče do danes zbrati, da spoznajo pomen te organizacije in nemudoma javijo svoje naslove tajništvu „Društva tehnikov v Ljubljani“, Rimska cesta 7/III. Isto daje na željo vsa potrebna pojasnila pisemnim potom ali tudi ustmeno vsak torek in petek od 2—3 popoldne.

dr Zveza trgovskih nastavljenicev na slov. ozemlju; vabi vse one člane, ki so vpisani v srbo-hrvaški kurs, da se udeležijo pouka v sredo, 16. t. m., od 8. do 9. zvečer v realni, prvo nadstir (Geom. risalnica, desno). Pouk se bo vršil odslej redno vsako sredo in soboto. Vsi še nevpisani člani se vabijo, da se takoj vpišejo.

Obnovite naročnino pravočasno, da se Vam pošiljanje lista ne ustavi!

Najnovejše vesti.

Spor med Wilsonom in Clemenceaum.

LDU Berlin, 12. aprila. (DKU) „Berliner Tageblatt“ prinaša vest iz Lugana, da potrjuje „Secolo“ poročilo o razporu med Wilsonom in Clemenceaum. Wilson, da je nejevoljen radi sklepov, ki jih je sklenil (za časa njegove bolezni) svet četvorice. Posebno graja Wilson francosko nenasitljivost glede saarske kotline in tudi prenapete italijanske zahteve. — V krogih delegatov se pripoveduje, da za slučaj obistinitve Wilsonove grožnje z odpetovanjem, ni izključeno približanje Amerike k Nemčiji. Kakor poroča „Stampa“, so se v Parizu baje že vršila važna predpogajanja z nemškimi osebnostmi.

Proti sedanji uredbi Italijanske države. Za Wilsonovih 14 točk.

LDU Curih, 12. aprila. Švicarska brzojavna agentura poroča iz Milana: „Secolo“ je obelodanil besedilo manifesta, ki ga je izdala republikanska stranka italijanske socialistične zveze in v katerem se obe stranki izražata proti diktaturi proletarijata, katero zahtevajo oficijelni socialisti. Manifest naznanja boj proti sedanji uredbi italijanske države ter zahteva: 1.) Takojšnjo sklenitev preliminarnega miru na podstavki Wilsonovih točk. 2.) Demobilizacijo in splošno razpremo. 3.) Vpoklicanje ustavodajnega splošnega zborovanja z dalekosežnimi pooblastili.

Ljudski upor v Draždanih. Vojaki odložili orožje. Vojnega ministra vrgli v Labo.

LDU Draždane, 12. aprila. (Dun. KU) Danes dopoldne so se zbrali ranjenci draždanskih bolnišnic na Gledališkem trgu, da bi protestirali proti odredbi vojnega ministrstva, po kateri naj bi se izplačevalo ranjencem le še mirovne plače. 500—600 mož je odšlo k vojnemu ministru in odposlalo odposlanstvo k vojnemu ministru. Ta odposlanstva ni hotel sprejeti. Nato je množica nahujškana po komunistih, udrla v poslopje. Varnostna straža je morala uporabljati orožje. Med tem se je množica demonstrantov še povečala in razoročila stražo. Pozvane vladne čete so izjavile, da ne marajo pomagati; oddale so orožje in odkorakale. Razburjena množica je ostala na prostoru pred vojnim ministrom, postavila na raznih krajih strojnice in streljala na ministrstvo. Ob štirih popoldne je množica vdrla v poslopje, popadla vojnega ministra, ki je pobegnil v najvišje nadstropje, ga odgnala na cesto in ga vrgla z mostu v Labo. Ko je minister poizkušal priplavati na breg, so demonstrantje streljali nanj, tako je v malo minutah izginil v valovih.

Še ne dajo miru.

Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 12. t. m. iz uradnega vira: Dne 14. t. m. ob 11.45 zvečer je nemška artilerija iz Smeri od Sv. Marjete oddala nekaj strelcev na posadko zapadne Mrzle vode pri Velikovcu. Na ostali fronti mir. Položaj neizpremenjen.

Nemškega cesarja postavijo pred sodišče.

LDU London, 11. aprila. V zvezi z razpravo, ali je mogoče, pozvati bivšega nemškega cesarja Viljema II. pred sodišče, se poroča, da se sedaj pretresuje nov način, po katerem bi se dalo to vprašanje rešiti. Ena zavezniških držav, najbrže Belgija, bo dvignila obtožbo proti bivšemu cesarju in proti odg. vornim osebnostim, in sicer zaradi preloma pogodbe, zaradi vpada v Belgijo in ondi povzročenih opustošenj in končno zaradi podaljšanja vojne.

Zagrebske opozicijske časopisje proti vladi.

Zagreb, 12. aprila. (Izv. por.) Opozicijski listi se pečajo z odstopom ministra Ribaraca in obsojajo, da se je izvršila sprememba brez sodelovanja Narodnega predstavništva in brez vsakega pojasnila. O tako važnih

spremembah bi se moral obvestiti parlament. Te vrste zakulisna politika spominja preveč na koruptno politiko bivše Avstrije in je znak nezdravih razmer. „Novo vrijeme“ protestira snovanju novega ministrstva za regulacijo valute. List izraža sumnjo, da se nova ministrstva ne snujejo toliko iz stvarnih potreb kolikor iz osebnih razlogov, da se ugodni ambicijam posameznikov.

Dr. Korošec proti korupciji z živežem.

Zagreb, 12. aprila. (Izv. por.) Energičen nastop prehranjevalnega ministra dr. Korošca proti koruptnim razmeram v trgovini z živežem je zadovoljil vse poštene narodnjake. Samo separatisti niso nič kaj zadovoljni, ker je njihovo strankarstvo tako veliko, da jih ne zadovolji noben, še tako dobra naredba iz Beograda.

Čudna vest.

Belgrad, 12. aprila. (Izv. por.) Finančni minister je javil vojnoministru, da ne more ugoditi kreditnim predlogi za vojaške namene.

Preobrat v francoski politiki.

Geneve, 12. aprila. (Pos. por.) Pariza javljajo, da pričakuje francoska javnost važen preobrat v vladni politiki. Francoski politični krogi nikakor niso zadovoljni s Clemenceauovo politiko napram Italiji. Clemenceauovo stališče je omajano. Najbrž mu bo sledil Aristid Briand, od katerega smejo pričakovati jugoslovani naklonjenost.

Plemeniti prijatelji.

LDU Milan, 12. aprila. (Braz. žično). Iz Bazla se poroča: Italijanska vlada je na prošnjo generala Segreja naklonila najrevnejšim slojem dunajskega prebivalstva kot velikonočno darilo 4000 ton riža.

Francoščina v zagrebških ljudskih šolah.

Zagreb, 12. aprila. (Izv. por.) Naučna uprava je uvedla na zagrebških ljudskih šolah francoščino kot neobvezni predmet. Kakor poročajo listi, so stariši priglasili izredno veliko otrok za poučevanje v francoščini.

F. L. . . .

Dalmatinsko-liška železnica in njene najkrajša spojitve s Slovenijo.

V seji narodnega predstavništva v Beogradu se je zavzel g. dr. Pestotnik za nadaljevanje gradnje dalmatinsko-liške železnice, ki je velikega pomena za nas Slovence.

Žal, da dalmatinsko-liška železnica danes ni zvezana s Slovenijo tako, kakor bi odgovarjalo prometnim interesom, kajti iz Ogulina gre promet v Slovenijo po reški železnici, ki je zelo slabo zgrajeni progi.

So pač bili Madžari in Švabi gospodarji, ki nam niso privoščili življenja.

Po izjavi veččaka g. inženirja K. je potrebno spojit Slovenijo z novo prvovrstno progo Ogulin-Črnomelj.

Gospod inženir K. naj mi blagovoljno dovoli, da smem ponatisniti njegovo mnenje, ki se glasi:

„Sicer je danes Slovenska železnica z Ogulinom, toda le po ovinkih čez Karlovec in je vsled tega ta proga predolga.“

Še manj pomena imajo pa vse one fantastične proge, ki imajo izhod iz Kočevja.

Na vsak način bo potrebno in sicer takoj, ko bo dovršena liška železnica, spojit Slovenijo z Ogulinom, in to le z direktno in posebno progo, ki ne bo upotrebljevala absolutno nič današnje, itak že dovolj obremenjene glavne proge Reka-Karlovec. Kot taka pride samo ona proga iz Črnomlja preko Vinice v Ogulin v pošte.

To progo sem preštudiral, kolikor je pač mogoče po specijalki 1:75000 in moram priznati, da bi se dala

krasno izpeljati mimo Buturaja in Čušnjavca direktno v ravni črti na Vinico in preko Kolpe na Bosiljevo, ves čas skoro vodoravno.

Od Bosiljeva dalje, proti Ponikvam, Popovoselo se proga spenja z maksimalno 12‰ do predora pri Ogulinu in to od tod z malim padcem od 5 do 10‰ bi dosegla Ogulin.

Razum mostičev čez Lahinjo in Kolpe, oziroma predora pri Ogulinu ni nikakih večjih tehničnih objektov.

Postaje bi dobile vasi: Čušnjevec, Vinica, Bosiljevo, Ponikve, Popovoselo. V Vinici oziroma v Bosiljevu bi prišla vodovodna postaja, kjer so zato tudi vse možnosti dane.

Mostovi čez Lahinjo oziroma Kolpe so lahko izvedljivi in ni pričakovati nikakih tehničnih težkoč.

Predor pri Ogulinu je za glavno progo neizogibljiv in bi bil dolg 1 1/2 do 2 km. Točne dolžine ni mogoče po specijalki 1:75000 konstatirati; zato je treba natančnejših kart 1:25000, katerih pa danes ni mogoče dobiti, oziroma direktnih študij v naravi.

Cela proga Črnomelj-Ogulin bi bila dolga potemtakem 41 oziroma 42 km; progina dolžina odvisi od dolžine ogulinskega predora.

Najkrajša železniška črta toraj, iz Črnomlja na Ogulin bi znašala 41 kilometrov z 2 km dolgim predorom pri Ogulinu.

Največja strmina (napetost) znaša 12‰. Po vsem tem je razvidno, da so dani vsi pogoji za gradnjo prvovrstne glavne proge.

Imenovana spojitev belokranjske železnice z liško in sicer iz Črnomlja preko Vinice z Ogulinom, bi vzpostavila novo zvezo med Slavonijo in Dalmacijo.

Železniške ceste: Grosuplje-Črnomelj-Vinica-Ogulin bi bila dolga 134 kilometrov. Grosuplje-Metlika-Karlovec-Ogulin je bila dolga 197 km. Grosuplje-Kočevje-Kam. Moravice-Ogulin je bila dolga 132 km. Lahko torej rečem, da je predlagana proga kot železniška zvezna glavna proga z Dalmacijo najkrajša in iz praktično-tehničnih in prometnih razlogov edino priporočljiva; in ker je od vseh obstoječih dolenjskih železnic edino proga: Grosuplje-Novo mesto-Črnomelj že za glavno progo zgrajena, torej edina, za glavno progo sposobna, smem valed tega imenovati predlagano progo tudi iz narodno-gospodarskega stališča kot najugodnejšo varianto.

Zanimanje za gradnjo proge Črnomelj-Vinica-Ogulin je zelo veliko, ne le na Hrvaškem, ampak tudi pri nas na Dolenjskem in v Belokranji, saj bi bila ta nova proga življenjskega pomena za vse one kraje, koder bi šla, a vrhu tega je z ozirom na prometne zveze Dalmacije-Like in Slovenije največjega pomena.

Merodajni faktorji pa naj prouče to progo in naj se zavzamejo, da se prične čimprej z njeno gradnjo.

Kulturni pregled.

kl Nagrada „Matice Hrvatske“ v znesku 900 K se je podarila dramatik dr. Gjuro Dimiću za njegovo najnovejšo dramo „Momičilo“.

kl „Jugoslavenska žena“. Mjesecnik za kulturne, socialne i političke interese jugoslovanskih žena. Izšla je aprilška številka s sledečo vsebino: Milica Pribežević: Nova žena u novoj državi. — Vera Keslerjeva: Meni se zdi, da prihaja pomlad. — Radunka J. Angelinovićeva: Patnje Srbije za vreme rata. — Božo Lovrić: Hljeb. — Marijan Šert: Sa medjimurske ravni. — Ksaver Meško: Ključ iz noči. — Ida Fürst (Steinschneider): Tri slova... Tri sanje... — H. Vinković: Suzbijajmo analfabetizam. — Blanka Maliak: Žena ponižena. — Dora Pfanova: Kuća. — Minka Govekarjeva: Slovenke 1914-1919. — Josipa Redošević: U Zoru. — Lazin: Rad jedne mlade ženojke u Banatu. — Janko Glaser: Dve pesmi. — Dr. Š. B.: O nevjernu braku. — Rad jugoslavenskih žena: Naše male — naše dena (Zerka Borjanovićeva). — Prigodna jedne publikacije gospodje Malčinevič (Zerka Kvedar). — Nemojte švapčariti. —

„Slovenka“. — Na smetištu. — Žene i državljansko pravo. — Osjećaj odgovornosti. — Jedna antifeministička naredba hrvatske vlade, odjela za bogostovlje. — Kako sam počela da radim. — Tko je pravi demokrata. — Naša pisma. — „Jugoslavenska žena“ izide vsacega prvoga u mesecu in stane letno 30 K; posamezna številka 3 K. Rokopisi, naročbe, reklamacije in denar se naj pošlje na urednico in lastnico lista: Zofko Kvedar-Demetrovič, Zagreb, Pantovčak br. 1.

kl Belgrad naj bo za nas. kar je Praga za Čehe. Društvo slovenskih umetnikov je poslalo vladi memorandum, v katerem pravi, da bi moral biti Belgrad za Jugoslovane po svojem vzgledu isto, kar je za Čehe zlata Praga. Društvo predlaga, da se pokličejo jugoslovanski umetniki, ki bi olepšali Belgrad in osnovali potrebne načrte, posebno za kraljevski dvor na Kalimegdanu.

kl Priroda. Popularni časopis hrvatskog prirodoslovnog društva. Izšla je 3. šte. letošnjega letnika, ki je že deveti letnik. Na prvem mestu prinaša slovenski članek „Kako so pridobile alpske rastline svoj posebni alpskemu podneblju prikladni kraj“. Članek je prenešen iz Ferd. Seidlove knjige Rastlinstvo naših Alp in obsega 13 strani. Uredništvo Prirode je ponatis članka prijazno opremilo s petimi podobami (3 krajinskimi in 2 rastlinskimi) in v pripomni toplo priporoča svojim čitateljem knjigo, ki nam je prva odprla pogled v življenje rastlinstva naših Alp. — Nadalje prinaša Priroda članek o čirčku (zrakavcu) znamenitega francoskega entomologa Fabra v prevodu (z 2 podobama), poem še članek I. Gajja (Belgrad) „Nesto o prabavi“, in naposled male zapiske in odgovore čitateljem na stavljena prirodopisna vprašanja. — Uredništvo vabi na naročbo Prirode z besedami: „Več nego 30 godina postoji naše prirodoslovno društvo i oko njega se skupilo ovo zadnjih godina i tisuće članova, koji sa najvećim zanimanjem prate bujni razvoj toga našeg kulturnog miljenčeta. Znak je to samo zdrave, pune svijesti našega troimenoga naroda čitave Jugoslavije. Jer nema kraja naše nehom oslobodjene domovine, u kojem ne bismo imali nekoliko naših pobornika, koji rade žarkom ljubavi oko što većeg interesa za naša nastojanja.“ „U oslobodjenoj Jugoslaviji treba, da svojici uznastojimo, kako bi naša „Priroda“ poplavila sve krajeve Slovenaca, Hrvata i Srba. Skršeni su okovi ropstva, što su nas vjekovima sapinjali, a s uništenjem tih okova oslobodili smo se i onih mračnih elemenata, koji su sve svoje sile upirali, da ometu naš rad oko kulturnoga pridozivanja našega naroda. U borbi za prosvetu našega naroda pobijedimo, a na Tebi je, oslobodjeni narode, da prioneš uz naš rad, da nas podupreš, podpomogneš.“

Pričakovati smemo, da se i slovenski razumniki odzovejo v obilnem številu prijaznemu vabilu „Prirode“, ki širi zanimanje za prirodoslovno vedo, najvažnejšo med modernimi vedami. Priroda stane na leto 8 K, za dijake 5 K, letnik šteje 10 zvezkov s podobami. Naročbe sprejema uredništvo v Zagrebu, Demetrova ulica 1.

Gospodarstvo.

g Izvoz sira v inozemstvo. Ministarstvo za trgovino je določilo, da se izvozi preko Soluna v zavezniške države 100 vagonov sira.

g Obnova trgovine s Srbijo. Ministrski svet je dovolil za obnovo trgovine v Srbiji 50.000.000 dinarjev. Ta znesek je nakazan trgovski zbornici v Beogradu, ki bo ta znesek pravično razdelila med one trgovce, ki so tekom vojne največ trpeli.

g Žigosane krone in naši sosedi. S tem, da je naša država odredila žigosanje papirnatih bankovcev, so njih vrednost ni zmanjšala niti najmanj. Avstro-ogrška banka je ravno tako obvezana, da jih mora zamenjati za zlato in tudi obveznost bivše monarhije, oziroma njenih dedičev, je vsled tega ostala nespremenjena. Same

da je z žigosanjem naša država prevzela še posebej, vsaj moralno, neko gotovo obveznost glede teh žigosanih bankovcev. Po vsej pameti bi torej veljala žigosanih bankovcev ne smela biti manjša od nežigosanih. Vzlic temu nam je razumljivo, da dela Nemška Avstrija ovire prometu z SHS žigosanimi bankovci, ker je bilo to žigosanje naperjeno v prvi vrsti proti njej. Manj umljivo nam je, da je italijanska uprava v zasedenem ozemlju prepovedala promet z našimi žigosanimi bankovci. Toda tudi to se da tolmačiti z naravnost zbesnelim sovraštvom uradne Italije do vsega, kar je jugoslovansko. Toda kaj naj počemo, ako se nam javlja, da zahtevajo v Čehoslovaški republiki za SHS žigosane bankovce 30—35‰, disagio! Tu pač preneha razum...

g Ustanovitev oddelka trgovske zbornice v Skoplju. Interesente opozarjamo na ustanitev oddelka belgrajske trgovske zbornice v Skoplju, ki je sedaj edini predstavitelj trgovske zbornice za Staro Srbijo. Morebitne dopise za naslove ondodnih tvrdk itd. je nasloviti na Odeljak trgovačke komore v Skoplju. Priporoča se, da naše tvrdke pošljemo temu oddelku svoje naslove in eventualno cenike.

g Poziv vsem tvrdkam v Sloveniji. Tvrdke, ki se zanimajo za import iz Anglije, se pozivljajo, da se, če le mogoče že do 18. aprila 1919, zglasijo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Vsekako pa naj zbornici zanesljivo do tega dne sporoče pismeno, kaj bi hotele iz Anglije importirati in kaj tja eksportirati. V poročilu naj se navede za vsak predmet približna letna množina blaga, katero bi mogla tvrdka uvažati ali pa izvažati. Na vsak način je v poročilu navesti, ali je tvrdka imela že pred vojno direktno trgovsko zvezo z Anglijo, kaj in koliko je letno tja izvažala ali kaj in koliko je letno od tam uvažala. V primeru, da se je izvažalo iz ali pa uvažalo v angleške kolonije, je navesti dotične kolonije. V svojem poročilu naj vsaka tvrdka tudi sporoči zbornici, s katerimi tvrdkami v Angliji ali pa v njenih kolonijah je imela pred vojno trgovske zveze. Poročila naj bodo kolikor mogoče kratka in stvarna. Ker so pripravljajna dela za trgovske zveze z Anglijo sedaj že v tiru, naj vsaka interesirana tvrdka pravočasno ugodl temu pozivu.

Aprovizacija.

a Kruh ali krušna moka. Kdor hoče od srede naprej krušno moko namesto kruha se mora odločiti samo v turek ter zahtevati od peka ozir. prodajalke kruha da mu vrže vse izkaznice za kruh. V turek je zato določen cel dan. Te vrnjene krušne izkaznice in pa krušno rodbinsko legitimacijo prinese stranka prodajalcu, ki bo prodajal moko za kruh. V vsakem okraju prodaja krušno moko začasnno le en trgovec. Prodajalci moke se objavijo pravočasno. Prodajalec krušne moke odvzame strankam vse krušne izkaznice ter jih shrani. Na krušno rodbinsko legitim. pa mora prodajalec krušne moke poleg pekove stampilje še svojo. Na te krušne rodbinske legit. se bo dobivala krušna moka. Koliko dnevnih odrezkov se bo za moko odrezalo rodbinski legit. in koliko moke se bo dobilo se objavi. Od srede 16. t. m. do prihodnje sobote 22. t. m., dobi vsaka oseba mesto kruha 140 kg krušne moke, ki se bo delila dvakrat ali trikrat ker ni mogoče naenkrat nakazati. Kdor hoče moko mesto kruha naj to stori v turek ter zahteva od prodajalca kruha vse krušne izkaznice, ker v sredo ni več mogoče zahtevati krušnih kart, ker morajo peki in mestna pekarna vedeti koliko kruha imajo peč. — Peči in prodajalci naj v sredo dopolne predložijo vse ostale krušne izkaznice, da se izračuni, koliko rabiho še kruha oz. moke za za kruh. — Prodaja moke za pecivo oz. kuho, ostane neizpremenjena.

a Kislo zelje za VIII. in IX. okraj Stranix VIII. in IX. okraja prinesejo kislo v pondeljek, dne 14. t. m. na krompirjeve nakaznice pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: VIII. okraj dopoldne od 8 do 10 IX. okraj od 10 do 11 ure. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg kislega zelja, kar stane 1 krone.

a Špeh za I. in II. uradniško skupino prejmejo stranke po pol kilograma za osebo. Kilogram stane 24 kron. — I. uradniška skupina, pri Muhleisnu na Dunajski česti, v pondeljek, 14. aprila, dopoldne od 8 do 9. stev. 1 do 70, od 9. do 10. stev. 71 do 140, od 10. do 11. stev. 141 do 210, od pol 2. do pol 3. stev. 211 do 280, od pol 3. do pol 4. stev. 281 do 350, od pol 4. do pol 5. stev. 351 do 420, od pol 5. do pol 6. stev.

421 do konca. — II. uradniška skupina, na Poljanski c. 15, v pondeljek, 14. aprila, dopoldne od 8. do 9. stev. 1 do 70, od 9. do 10. stev. 71 do 140, od 10. do pol 11. stev. 141 do konca.

a Špeh na rdeče izkaznice B. stev. 2491 do konca, se dobi na Poljanski c. 15 v pondeljek, 14. aprila, popoldne od pol 2. do pol 3. stev. 2491 do 2570, od pol 3. do pol 4. stev. 2571 do 2650, od pol 4. do pol 5. stev. 2651 do konca. Za vsako osebo se dobi pol kilograma špeha, kilogram za 24 kron.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Anton Pesek. Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Proda se:

Posestvo. Proda se hiša, pet minut od postaje Poličan, zraven je električna luč, dovoljeno je točiti vino in pivo, ter velika njiva, sadonosnik svinjski klevi; pripravno za vsakega rokodelca. Cena je 52.000 K. Ponudba na Valentin Jančič, Sp. Polčane, Štajersko. 320

Ječmena za seme nekaj 100 kg se prod. 385

Njivo v bližini mesta, prodam. Poizve se pri Črešnovar, Udmat 77. 192

Volneno blago za moškeinženške oblike, sukanec, fini trpežni čevlji, pralno in toletno milo, svetike za hleve, pralni prašek, dober kavni nadomestek, cikorija, kava, papirnate vrečice, papir za zavoje, vrče za maslo in med. Izboren rumenec, za čajza dostujeta dve kavni žlički na skodelico. Prodaja se v skladišču Balkan I. nadstr.

Naznanilo Cepljene trte na prodaj in korenjaki Rip P. — Cena po dogovoru. Naročila sprejemlje dokler je kaj zaloge Janez Werbnjak, trznicar, Breg pri Ptuj. 224 3 — 1

Kupi se:

Vinske sode 50—500 l vsebine kupim. — Ponudbe na upravnistvo pod „Vinski sodi“. 472

Hišo v sredini mesta kupim. Ponudba pod „Hiša v sredini mesta“ na upr. 145

Mayerjev konverz. leksikon se kupi. Ponu. be na upravnistvo lista. 472

Službe:

Strojniki izkušeni pri parnih, eksplozivnih ali električnih strojih in v delu pri motorjih izvežban, išče službe. Cenjene ponudbe pod šifro „Zanesljiv“ na upravnistvo lista. 330

Postrežnica (mlajša moč), katere se tudi razume na kuho, se sprejme takoj za dnevno postrežbo od 7. zjutraj do 2. pop. Plača mesečna, hrana v hiši. Vpraša se pri Šibenik, Gosposka ul. 16. 400

Trgovčev sin izučen doma v špeceriji in manufakturi, star 19 let, želi v svrhu nadaljne izobrazbe primernega mesta. Vprašanja prosil pod „Trgovčev sin“ na upravnistvo do konca f. m. 207 2 1

Razno:

Hotel Triglav na Bledu, renoviran z modernim opremo in električno razsvetljavo je zopet odprt. 334

Zastopnik dobro vpeljan, išče zastopstev za Kranjsko, Štajersko in Koroško. — Cenj. ponudbe pod Janko Jagodic, Ljubljana; Mar. Ter. cesta 10. 466

Slovenski kurz po Berlitzovi metodi, se 8. uri zvečer. Oglase sprejema Anton Dolenc. Šolski sluga na učiteljsku. 195

Zastopni dobi vsak čebulček za lastno porabo v trgovini s semeni Sever & Komp. Ljubljana, Wolfova ul. 12.

500 K nagrade. Izgubila se je 11. t. m. denarnica z 2000 K (1 tisočak, ostalo stotaki), od Zvezde do pošte. Zraven je več zapiskov, legitimacija in drugi papirji. Pošten najditelj naj jo odda na policijo, kjer bi nagrado. 206 — 2

Slamnike čisti in beli I. jugoslov. tovarna za kemično čiščenje Jos. Ročak, Ljubljana, Poljanska c. 4. Podružnica Selamburgova ul. 4. 310

Kdo izmed vrtnih ujetnikov iz Rusije ve kaj o Franc Urbančiču, posestniku v Bistni Brezovici h. št. 1. Služil je pri domobranskem pešpelku št. 27; odšel je na bojišče 1. oktobra 1914 iz Tolmina s 1. maršbataljonom, 1. stoltnja. Zadnji njegov naslov iz meseca marca 1918 je bil: Franc Urbančič, Trocky-Lager, Busuluk, gubernija Samara, Rusija. Prijaznega obvestila prejel njegova soproga Ivana Urbančič, posestnica v Bistni Brezovici h. št. 1, pošta Vrhaika, katere tudi povrne vse surske. 206 — 2

Avtor pedistika „Bojčevik“ v Jugoslaviji, 2 dne 5. IV. t. l. naj se blagoviti javiti Z. Z., sedaj v Brezih ob Savi. 227 — 1

Hiša v Slovenjemgradu se da z junijem v majem; obsega 5 sob, 2 kuhinji, klet, drvarnice in svinjski blev, poleg velik vrt za zelenjavo. Električna razsvetljava v hiši. — Pojasnila dajeta iz prijaznosti notar dr. Ivan Winkler in trgovec Martin Pleterški, Cerklje pri Brežicah. 185

Jajca po 35 vin. kos razpošilja proti dobavi in montažo železnih nadtalnih stavb, konstrukcij za zaježilne naprave, napeljevalne drogeve itd. 888 10—1

Železnokonstruksijska delavnica
elektrarna Fala na Dravi prevzema

dobavo in montažo železnih nadtalnih stavb, konstrukcij za zaježilne naprave, napeljevalne drogeve itd. 888 10—1

Kontoristinja

samo boljša moč, večša knjigovodstva, slovenske in nemške stenografije kakor tudi strojepisje se sprejme. Znanje srbohrvaščine in zmožnost samostojnega dopisovanja daje prednost. Začetnice izključene. Ponudbe z zahtevo plače pod „Ljubljana št. 12a“ na upravnistvo tega lista.

VINO

stare in nove, 860 1
slivovko, rum i. t. d.,
sodim po najnižjih cenah.
Kupujem
suhe gobe, dobre vreče in želod.
M. Rant, Kranj.

GARJE

srbečico, hraste, lišaje, uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 4 K. Po pošti 5 K pošt-nine prosto. — Prodaja in razpošilja lekarna Trnkoczy v Ljubljani, zraven rotovža. 917 20—1

Kupim pohištvo in bodečo žico.

Ponudbe pod „Trgovec“, poštno ležeče, Celje. 935

Proda se graščina

ležeča na zdravem kraju, z nekoliko oralov zemlje, s petimi popolnoma opremljenimi sobami, pripravna za miru potrebne ljudi ali za sanatorij. Vpraša se v podružnici „Jugoslavije“ v Celju. 934 2—1

Javna dražba manufakturnega blaga.

Dne 15. aprila ob 10. uri dopoldne se vrši v skladiščih „Balkana“ na Dunajski cesti javna dražba raznega suknene- nega blaga.

Prima bosanske slive

v vrečah à K 5.40 za kg netto, prodaja dokler traja zaloga Trgovska špedicijska in komisijska delniška družba „BALKAN“. — Vreče se zaračunajo K 5.— za komad. 936 8—1

Gospodarska pisarna Dr. IVAN ČERNE

Ljubljana

Miklošičeva c. 6. (Vis-a-vis hotel Union).

Bančna komisija, posojila, inkaso — trgovske informacije — financiranja, saliranja, trgovske poravnave — promet z nepremičninami in podjetji — uprava premoženj, vterjavanje dolgovi — izve- deniška mnenja bilance, cenitve.

Urađuje od 8.—1/2. in od 3.—5. ure.
Telefon 37. Zahtevajte prospekti.

Otvoritev.

P. n. občinstvu naznanjam, da sem otvorila slovensko gostilno v Kočevju

pri „Hiris“.

Postregla bom vedno z najboljšim vinom in izbor- nimi jedili. Priporočam se p. n. občinstvu za obilen obisk zagotavljajoč najsolidnejšo postrežbo pod skrbnim vod- stvom. 928 3—1

Nežika Recelj,
gostilničarka.

Lepo vinogradno posestvo

z gosposko hišo in viničarijo blizu Maribora se proda po zmerni ceni 3—1 Natančnejša pojasnila daje 923
H. Robinšek, Maribor
Kokošinecova cesta št. 30.

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, v lastnem domu,
Miklošičeva cesta št. 6
obrestuje hranilne vloge po čistih 2%.

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad 1 milijon evrostoletnih kron rezervnih zakladov.

Posojila se dovoljujejo po 4 do 5%.
Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

Razglas javne dražbe posestva

na Krasincu št. 1, „Krasinski majer“ pol ure od postaje Gradac v Belokrajini, se vrši v sredo dne 16. t. m. ob 8 uri zjutraj, skupno ali razdeljeno v posameznih parcelah. Posestvo obsega poslopja, ca 36 oralov najboljših njiv in travnikov.

Prodajalo se bo tudi več konj, krav, prašičev, vozov, sani, konjske oprave, par strojev, kmetijsko orodje itd. Ako se prvi dan, 16. t. m. ne bo moglo vsega prodati, se vrši dražba še naslednji dan 17. t. m.

Dražbeni pogoji se razglasijo pred začetkom dražbe. 927 2—1

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprema, podložki, modroci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapetiranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfinejše izvršitve po jako nizkih cenah 854 10—1

pri tvrdki za pohištvo
KAREL PREIS
Maribor, Stolni trg 6.
Svoboden ogled! Ceniki zastoj!

Trte naprodaj,

cepljene na Rip portalis, različnih kakovosti, prve in druge. — Cena trtam 1. vrste 2 K, II. vrste 1 K. — Zglasiti se je osebno ali pismeno, dokler je še kaj zaloge priposestniku (trtnarju) 887 10—1

Franc Horvat

Mostje, pošta Juršinci, Ptuj.

Prazne vreče in suhe gobe

kupuje vedno in vsako množico ter plačuje najbolje 243

Firma J. Kušlan
Kranj (Gorenjsko).

Narodna Banka d. d.

Zagreb Dionička glavnica K 10,000.000. Pričuve K 300.000
Prima uloške sa 4%

Alfonz Breznik

učitelj „Glasbene Matice“ in edini strok. dož. sodišča
Ljubljana, Kongresni trg 15
167 (nasproti nunske cerkve). 24—6

Največja in najsposobnejša tvrdka in izposojevalnica klavirjev, pianinov in harmonijev. Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov, strun iz muzikali.

Najlepše darilo mladini je povest slovenskega dečka iz pretekle svetovne vojske

DORE

Knjiga je lepo ilustrirana ter bo v mestu in na deželi vzbudila veliko zanimanje. Cena vezani knjigi je K 3.50. Dobiva se v knjigarnah kakor tudi v Zvešni knjigarni v Ljubljani, Marjin trg 8.

ING. Dr. MIROSLAV KASAL

oblastveno poverjeni stavbeni inženjer.
Specijelno stavbeno podjetje za betonske, železobeton-
tonske in vodne zgradbe

v Ljubljani, Hilšerjeva ulica št. 7.

Izvršuje strokovno:
Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrarne, betonske in železobetonske jezove, mostove, železo-
betonska tovarniška poslopja, skladišča, betonske re-
zervarje, železobetonsko oporno zidovje in vse druge
betonske in železobetonske konstrukcije. 932

Prevzema v strokovno izvršitev vse načrte
stavbeno inženerske stroke.
Tehniška mnenja — Zastopstvo strank v tehniških zadevah.

Po 8 kron VINO Po 8 kron

izvrstno, iz okolice Sv. Ivan, Zelene, Kašina, Križevci in Moslovina, 468 3—1
kakor Štajersko, se toči čez ulico v kleti
hotela Tratnik na Sv. Petra cesta št. 25.

Modni salon za dame in gospode S. Potočnik, Šelenburgova ulica 6. I.

na tehnologičnem muzeju v Parizu izprašani krojač opozarja cenjene dame in gospode na svoje najnovejše modele. Izdeluje kostume, pomladne plašče, obleke za gospode, natančno po modelu. — Modernizira kostume. — Posebni atelje za obračanje oblek, površnikov, športnih oblek, renoviranje in obračanje talarjev in salonskih oblek za prečistijo duhovščino. — Sprejema naročila tudi iz dežele. — Obračanje in renoviranje salonskih sukenj v najmodernejše jakete za gospode. Obleke in kostumi v osmih dneh v smrtnem slučaju v 24 urah.

Proda se kompletne oprave za spalne sobe

od elegantnih do preprostih vrst, razno drugo pohištvo, perilo in srebrno je-
dilno orodje. Transport se na željo preskrbi. Pojasnila daje 922

Anončna ekspedicija Al. Matelič, Ljubljana,
Kongresni trg št. 2.

Naznanilo. Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da otvorim s 15. aprilom t. l. v Slovenjem gradu

trgovino z mešanim blagom

Potrudil se bom slavno občinstvo v vsakem oziru zadovoljiti s točno in solidno postrežbo. 924

Za obilen obisk se najtopleje priporoča Ivan Rojnik.